

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.

INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augenthaler & Emmerich Lesner, Heinrich Schaler, Rudolf Mosse, A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicării mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 cr. s'au 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dăru în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. s'au 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 209.

Brașov, Vineri 25 Septevre (7 Octovvre).

1898.

Nou abonament
la
Gazeta Transilvaniei
Cu 1 Octovvre st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Din crisă în crisă.

Se împlinesc deja dece zile, de când este éráși intrunit parlamentul central din Viena. Se aștepta, ca ședintele camerei deputaților să fiă și de astă-dată furtunose, căci până în momentul din urmă atitudinea opozițiunei germane lăsa a se presupune, că ea va continua obstrucțiunea și că nu va face excepțiune nici față cu proiectele de lege relative la pactul economic cu Ungaria.

Scim, că această presupunere nu s'a adevărit. Cei câți-va deputați germani de colóre radicală națională, așa numiții „Schöneriani“, făcură la început multă gălăgiă în stilul lor, dér toate celelalte partide germane au convenit de-a sista obstrucțiunea și de-a intra în discușiunea proiectelor pactului.

Se dice, că opozițiunea germană ar fi simțit, că ministrul-șefedinte

Thun a dorit chiar, ca ei să facă obstrucțiune pentru ca apoi el să pôtă disolva camera și să încheiă pactul pe basa §-lui 14. Nu scim, intru cât pôte fi fundată această părere și ne vine a crede, că scirea despre intențiunea contelui Thun a fost lansată anume pentru ca să fiă îndemnați deputații germani a se decide mai ușor de-a intra în desbaterea pactului.

Orî cum ar fi, fapt este, că desbaterea asupra pactului s'a început de câte-va zile și decurge în totă liniștea și după toate regulele parlamentare. Decă Germanii însă s'au decis în momentul suprem de-a intra în această desbatere, ei au făcut-o, după cum se vede lămurit din vorbirile lor, numai cu intențiunea de-a respinge pactul, orî de-a introduce în proiectele prezentate de guvern esențiale modifițiuni.

Afară de atitudinea opozițiunei germane în cestiunea pactului, ce a venit cam neașteptat, s'a mai petrecut și o altă schimbare caracteristică. Guvernul Thun, în fața noiei situații create prin sistarea obstrucțiunei germane, s'a gândit, că trebuie să facă și el ceva și s'a hotărît să se alipescă mai strîns de majoritatea din cameră, — o eventualitate, ce a fost pređis'o điarul „Politik“ pentru cazul, când constelația parlamentară ar face probabilă respingerea pactului.

Acastă probabilitate este ađi afară de orî-ce îndoelă. S'au înscris vre-o 56 de vorbitori în *contra* pactului și de-oamdată numai unul *pentru*. Vorbitorii *contra* sunt din tabăra opozițională și, deci, este numai o tactică a dreptei, decă și-a ridicat cuvântul pentru pact până acum numai conducătorul clubului polon Jaworski.

Jaworski a declarat în numele majorității, că decă ea nu participă la desbatere, pornesce numai din intențiunea, că proiectele trebuiesc examinate mai întâi în comisiuni

și la a doua cetire, decă corăspund raporturilor economice și financiare ale Austriei și decă fac posibilă soluțiunea cestiunei legăturai de stat a celor două părți ale monarhiei în sensul legii dela 1867. El a mai adaus, că și guvernul e condus de aceleași intențiuni și că în privința acăsta pôte să conteze la sprijinul majorității.

De-odată cu tractările, ce le a inițiat cabinetul Thun pentru a intra în legătură mai strînsă cu majoritatea, s'a pus în lucrare și reconstruirea cabinetului din sinul majorității. În locul Germanului moderat dela comerciū Baerenreither a și fost numit baronul Dipauli, șeful partidei populare catolice, care merge cu drepta, și se vorbesce, că va intra în ministeriu chiar și un Sloven ca ministru fără portofoliu. Cu un cuvânt, contele Thun se pregătesce la o acțiune în strînsă solidaritate cu drepta.

Pe când se petrec astfel de schimbări tactice în sinul guvernului și al parlamentului din Viena, cercurile politice din Budapesta sunt mult neliniștite și alarmate cu privire la cestiunea cvotei. În decursul tractărilor pentru pact, cei din Ungaria erau îngrijați, ca nu cum-va cestiunea cvotei să fiă adusă în legătură cu stipulațiunile privitoare la pact, ci cvota să fiă stabilită cu totul independent, pe basa legii din 1867. Acăsta era așa numita cestiune despre *junctim*. Ungurii nu voiau acest *junctim*, ci voiau despărțirea cvotei de celalalt complex al pactului.

Acum însă vine ministrul austriac de finance Dr. Kaizl și declară în discursul său categoric, că guvernul, din care face parte, nu-și pôte închipui încheierea pactului fără de o premergătoare micșorare a cvotei, ce se vine pentru Austria. Așa-der face atărnătoare primirea pactului de-o urcare a cvotei pentru Ungaria.

Ministrul șefedinte Banffy, precum scim, a declarat în dietă, că n'a convenit cu cabinetul Thun, ca să se pună ca condițiune urcarea cvotei Ungariei. Declararea lui însă este desavuată prin declararea ministrului de finance austriac.

Cestiunea acăsta, privitoare la *junctim* pôte deveni încă foarte fatală pentru guvernul Banffy — tot atăt de fatală, cum pôte fi pentru cabinetul Thun împrejurarea, că de fapt majoritatea covârșitoare a partidelor în camera vienesă este hotărît în *contra* pactului propus.

Vom merge așader din crisă în crisă.

Reforma administrației. „*Kel. Ért.*“ anunță următoarele: Proiectele privitoare la reforma administrației, între cari cele ce sunt chiămate a regula administrația orașelor și comunelor, numirea funcționarilor, organizarea comisiunilor administrative, precum și reformele privitoare la judicatura administrativă în gradele inferioare și la procedura disciplinară, s'au pregătit deja în ministeriul de interne. Aceste proiecte formeză un întreg organic. Pentru opinare ele se vor distribui diferitelor ministerii, unele din ele au fost studiate și retrimise deja. În ministeriul de interne se speră, că proiectele se vor publica pe la finea anului.

Congregația comitatului Sibiiu.

În 3 Octovvre n. s'a ținut congreagația de toamnă a comitatului Sibiiu. Preșenți erau peste 100 de membri, cari au ocupat loc în sală, grupați după naționalități. Românii erau 37, ocupând aripa dreaptă, ér Sași au luat loc la stânga.

Congregația a fost deschisă de fișpanul *Thalman* comite săsesc, prin o vorbire unгурescă. Raporteză, că deputația trimisă din partea comitatului Sibiiu la înmormântarea împărătesei-regine a depus pe scriul acesteia o cunună cu inscripția unгурescă, „*Szebenvármegye hodolata*“. Amintesce apoi de manifestul adresat de monarh cătră popórele sale, care manifest a

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietino.

IX.

Din era de tămăie: Bisericele.

(Urmare.)

In fața acestor icóne, străinul acela de bună sémă nu ride. Astăđi, când ne lipsesce „pân“ și drojdia credinței“, admirăm arta cu care sunt esecutate icónele, nu înțelesul lor. Dér decă totuși mai ești cât de puțin în stare să te pierđi în reverii religioase, nu vei ride, ca străinul acela. Și eu mărturisesc sincer, că mieii aceia în mosaic și-au ajuns mai mult scopul lor de icónă față de mine, decăt tablourile din Lipsca. Căci, vęđându-le pe ecestea, în loc să mă ouget numai la aceea ce voesc să represinte, m'am gândit cu totul într'alte părți. Așa mi-s'a părut, că fața lui Christos prea se asemănă mult cu fața Mântuitorului din Cenacolul lui Leonardo da Vinci, și e prea puțin originală. Tot astfel

am observat o spiritualizare a lui Moise de Michelangelo în fața lui Moise din Lipsca etc.

Dimpotrivă, mosaicul acela, a redeșteptat în mine acea poesie a religiei mele, care durmia în sufletul meu, de când s'a trecut vremea aceea, când mama mă învăța s'era înainte de culcare să împreun mânuțele și să fac cruce înainte și după „Tatăl nostru“, acea mișcător de naivă poesie a religiei creștine, care sub cele mai simple haine, fiă acestea parabole séu picturi, simboliséză cele mai profunde idei.

Străinul n'a putut vedé, decăt mielul, și chipul acestui animal i-a amintit cuvântul „óie“, cu care e dedat să batjocurescă pe ómenii proști. Și a ris, vęđend pe un Dumneđeu reprezentat într'un astfel de chip, precum ar ride și de acel evangelist, ce e zugrăvit lângă un bou, séu de comparația, odinióră atăt de mult gustată, a ochilor Junonei cu nisce ochi de vacă, în poesia naivă a lui Homer.

Pentru mine însă mielul acela nu e, decăt o formă pentru „blândete“, caracteristica religiei creștine. Decă ar fi rămas

icónele așa, cum e asta, ar fi alta religiositatea noastră!

Cealaltă icónă, unde Christos și apostolii sunt reprezentați ca ómeni, nu mi-a putut nici mie stîrni, decăt un suris. O descriere mai amănunțită a ei n'am nevoie să-ți dau: privesce icónele sub sticlă în cadre de lemn de brad, cari se vënd pe la tērguri pentru țeranii noștri, și vei sci cum e mosaicul din Sf. Clemente. E stadiul cel mai primitiv al picturei vechi-creștine din Orient, acei sfinți și sfinite, a căror fețe marcate prin linii gróse, fără umbrături, cari toate sémănă una cu alta, acei Christosi cu mutre de Chinesii, cari ridică mâna dreaptă ridicol de modest în semn de binecuvântare, ca să li-sé vadă palma întrégă cu cele 4—6 degete, etc.

Pictura acăsta bizantină veche-creștină nu s'a putut ridica nici-odată la artă adevărată. Cel mai progresat al ei stadiu se pôte numi acela, pe care îl ajung și zugravii noștri dela sate. Ii sci de sigur din frescele de pe părății bisericelor noastre dela țeră, mai caracteristici pe zidurile de dinafară pe acești sfinți unul cu altul,

slabi și înalți, cu barba la toți tunsă, de aceeași mărime (în șematismul esagerat, l'am vęđut în St. Clemente și pe sfântul Sebastian făcut cu barbă), cu mâinile atâr-nate, mai ales cu picioarele răsăcănate și tot-déuna cu gâtul strîmb. Decă poți ceti hieroglifile de pe aureolă, séu de pe vre-o panglică a hainei, vei sci care, ce sfânt este, ér decă nu stă scris nimic, întrébă-l pe preotul séu pe criscnicul, și el îți va spune, căci fiă-care sfânt pörtă în toate bisericile în mâna dreaptă séu o făclie, séu alt obiect, după care îl poți recunósce, decă ești în stare să affi cam cu ce sémănă acel obiect.

Sunt și icóne bizantine frumoase, mai ales chipuri lucrute în miniatură și mosaicuri. Dér artistice nu sunt nici aceste, ci numai pompóse. Pe fețele sfinților se pune și ađi mai puțin preț, decăt pe îmbrăcăminte lor, care înótă în aur.

Cam aceeași înlocuire a lipsei de artă cu pompă și lux de colorii, au avut-o și picturile gotice ale creștinătății vechi. Numai cât pe acest teren lucréză zugravii mai destoinici. Giotto (1276—1337) duce la per-

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Octomvre 1898.

Renta ung. de aur 4 ⁰ / ₀ .	119.85
Renta de corone ung. 4 ⁰ / ₀ .	98.10
Impr. oail. fer. ung. in aur 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ .	119.60
Impr. oail. fer. ung. in argint 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ .	99.80
Oblig. oail. fer. ung. de est. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4 ⁰ / ₀ .	96.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	161.50
Losuri pentru rez. Tisei si Seghedin	138.25
Renta de argint austr.	101.20
Renta de hartie austr.	101.10
Renta de aur austr.	120.55
Losuri din 1860.	140.—
Actii de-ale Banței austro-ungarã	900.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	378.75
Actii de-ale Banței austr. de credit.	352.75
Napoleonilor	9.52 ¹ / ₂
Mãrci imperiale germane	58.87 ¹ / ₂
London vista.	120.15
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4 ⁰ / ₀ .	101.30
Note italiene.	44.—

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Octomvre 1898.

Bannota rom. Cump.	9.49	Vënd.	9.51 ¹ / ₂
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleonilor. Cump.	9.50	Vënd.	9.52
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	126.1 ¹ / ₂	Vënd.	—
Mãrci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.85
Lire turcescoi Cump.	10.73	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5 ⁰ / ₀ .	101.—	Vënd.	102.—

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Avis!

Subscrisul, cu onore fac cunoscut On public, in deosebi clientilor mei, **cã cu începerea dela 1 Octomvre am închis atelierul meu de reparații din Strada porți Nr. 59 și am intrat la firma**

EREȚII Z. HEMBOLD,

Giuvãrgiu, aurar și argintar, **in Brașov, Strada Mihael Weiss Nr. 24.**

Mulțumind On. public pentru increderea de până acum, il rog a onora și firma de sus cu aceeași încredere.

Reparaturile predate mie se vor elibera de firma Eredii Hembold.

Cu totã stima:

Adalbert Dietrich,

aurar, argintar.

380,2-2

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Gazeta Transilvaniei“ cu numãrul a 5 cr. se vinde la librãria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Prãvălia

„Mercur“

Societate comercialã pe actii, in Deșiũ.

Aduce la cunoscința Onor. public român, cã pentru **Sesonul de toamnă și ernal se pôte cãpeta cu cele mai moderate prețuri:**

Stofe pentru dame, indigene și franceze, **Cazane și parchete**, in cele mai moderne colorii și desenuri.

Diferite Zefiruri, oxford și cretone. Tot soiul de **pãnzã** și chifone, pentru albituri.

Stofe bãrbãtesci indigene și englese, dela cele mai renumite fabrici.

Pãpuci (Ghete) și Galoci pentru bãrbați, dame și copii.

Pãlãrii pentru bãrbați in fasonurile cele mai noue și pãlãrii preoțescoi.

Plapome de atlas, chasmir și roug marì și pentru copii.

Covore de spargã (sfõrã), tapete și persiane fõrte frumoșe.

Garnituri (2 fețe de pat și 1 de masã) de lãnã și din bumbac.

Mare deposit de Bumbacuri de brodat, impletit și tot soiul de urzã și bãtuț, alb, galben și colorat, direct inportat dela cele mai renumite fabrici din patrie și strãinãtate.

In bransa ferãriei:

Tõte soiurile de **penți și ruđi**, precum și tõte uneltele **agronomice:** pluguri, mașini de sãmãnãt etc. — Unelte pentru faurii lãcãtari și mãsari. — **Cuptore** in tõtã mãrimea. — **Tinichea** (plech) negrã și albã.

In bãcãnie: mai multe soiuri de **Cafea, ure-**

Luminã de stearin, de masã, și bisericã. **Uleurii** pentru mașine, de lemn, de in etc. **Firnais** in diferite colorii in doze à 1/4 1/2 și 1 kgr. **Vãpșele** (feștele), pentru podinã etc. **Rhum** veritabil engles de Cuba și Jamaica. **VINURI naturale** de masã și vechi in desert.

Recvisite de școlã: tãblițe, cãete, hãrtie, pene, creõne etc.

Vëndãrea in detail și engro, cu cea mai mare promptitate.

Direcțiunea.

5-5.859.

Confecțiuni și mãrfuri moderne pentru bãrbați.

Deschidere de Magazin!

Subscrisul are onore a aduce la cunoscința P. T. public, din Brașov și jur, cã **am deschis** in piața acẽsta **Strada Vãmii Nr. 24 un**

Magazin cu haine, confecțiuni și mãrfuri moderne, pentru bãrbați

Cunoscințele și esperința ce mi-am câștigat in bransa acẽsta, mẽ pune in plãcutã poziție a satisface așteptãrilor On. public.

Am numai fabricate de Viena, și garantez pentru calitatea bunã și executare exactã.

Rog on. public a vizita magazinul meu și a se convinge de cele menționate.

Cu tõtã stima: **Moritz Schul.**

384,10-3

Specialitate in costume de copii.

Cel mai mare câștig in cas favorabil

1.000,000 Corõne.

CONSPECTUL

— celor **50,000** câștiguri — cel mai mare câștig in cas favorabil **1.000,000 corõne.**

Câștigurile speciale sunt împãrțite cum urmẽzã: **Corõne**

1 Prãmie	600000
1 "	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
1 "	50000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	40000
5 "	30000
1 "	25000
7 "	20000
3 "	15000
31 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
432 "	2000
763 "	1000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2000 "	40

650 câșt. și pre. in suma de **13.160,000** carì se trag in șese clase.

Loteria a III-a de clasã reg. ung. priv. se va trage in curãnd.

Conține:

100,000 și **50,000** losuri originale și câștiguri,

prin urmare jumetate din tõte losurile specificate in conspectul alãturat, vor eși la sorți cu șanse de câștig enorme de mari.

In total se decide la sortire treispredece milioane, 160,000 corõne.

Cel mai mare câștig in cas favorabil

Un milion corõne.

La comãnde trimitem **losuri originale** cu prețurile urmãtoare:

Intregi losuri orig. pentru cl. I. fl. 6.— jumetate " " " " " " 3.— a patra parte " " " " " " 1.50 a opta parte " " " " " " —75 **cu rambursã** seu dupã primirea sumei.

Dupã fie care tragere trimitem lista de tragere și planul oficial. Tragerile se fac sub controla regimului reg. ung.

Comãnde ne rugãm a ni-se trimite direct **pãnã cel mult la**

15 Octomvre a. c.

A. TÖRÖK & C-ie

colectorii principali

a loteriei de clasã reg. ung.

Budapest, V., Waitznerring 4/A.

Scrisõre care se taie. **Domnului A. Török & Co., Budapest.**

Binevoița trimite _____ Losuri originale clasa I. a Loteriei de clase reg. ung împreuna tã cu planul oficial.

Suma de fl. _____ { a se lua cu ramburs, urmẽzã { (Ce nu convine { se stergeți).

Adresa acurãtã.